

F

4175

f3. 442^b

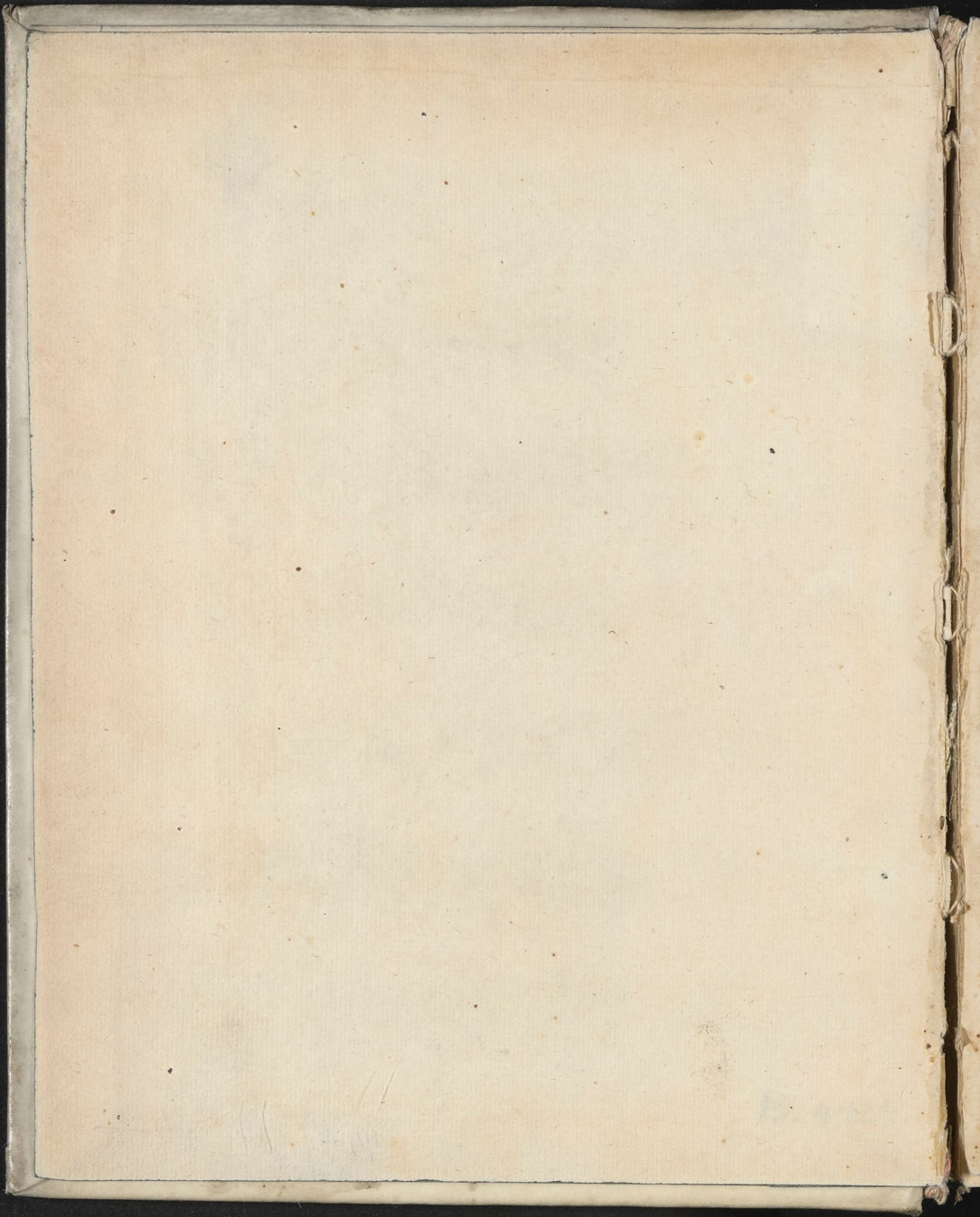

12.12

14

1/2

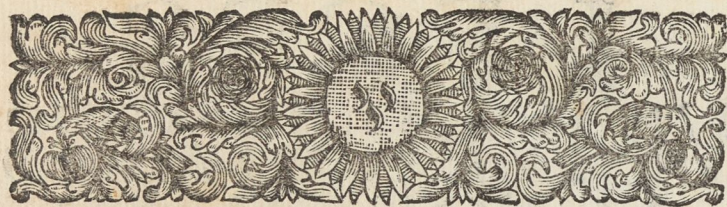

2.

LEGES
VNIVERSITATIS
ALTORFINAE
NORIMBERGENSIVM
QVIBVS
RECENS ADVENIENTES
STVDIOSI
IVRE IVRANDO
ADSTRINGVNTVR.

*Hæ leges denuo latæ sunt et
auctæ 1724 m. Novembri.*

LEX I.

Studiosi ad hanc nostram Vniversitatem accedentes, in timore Domini vitam Academicam inchoant, eandemque ad sapientiam & eruditionem acquirendam, ad gloriam DEI, suam aliorumque felicitatem promovendam, piis precibus, sancta, ut Christianos decet, vita, debitaque industria, dirigunt; auxilium & gubernationem atque etiam benedictionem laborum in studiis, ab eo, qui est omnis sapientiae fons, ardentibus votis petunt, & tandem expectant.

II. Eundem in finem non privata tantum opera thesauros divinae sapientiae, sacra Biblia sedulo evolvunt, sed publico etiam sumptu Numinis cultui, sacris concionibus, & S. Coenae frequenter intersunt, atque a discursationibus & obambulationibus in templo ejusque coemeterio, dum res divina in templo peragitur, aliisque dietis factisque, quibus suam testarentur impietatem, aliisque scandalo essent, nisi poenas gravissimas incurrere velint, abstinere.

III. Quisquis autem in hac Vniversitate vivere, & studiorum gratia commorari decrevit, is intra triduum omnino Rectorem accedito, nomen in matriculam referendum dato, jusjurandum solenne praestato, & pretium pro inscriptione numerato. Nec in oppido sine Magistratu vagatur. Hoc nisi fecerit, Praefectus & Magistratus oppidi suum jus contra illum exequuntur.

IV. De hujus Vniversitatis Fundatoribus, Sacra Caesarea Majestate, Senatu Norimbergensi, Curatoribus, itemque Rectore & Senatu Academico (is praesertim, quibus religione jurisjurandi obstricti sunt) reverenter sentiunt, & honorem debitum Eis, quoties fert occasio, exhibent.

V. Qui

V. Qui ritu Depositionis alibi functi non sunt, eo ante inscriptionem heic defunguntur, aut pretium pro eo solvunt. Ad absolutionem, quam vocant, a Beatisimo, Decanus Facultatis Philosophicæ adhibetur, nec alii se ingerunt.

VI. In aliis Vniversitatibus, præsertim in Lipsiensi, Jenensi, Halensi, publice relegati, in hac Musarum sede non tolerantur.

VII. Studiosi, & frequentando publicas privatasque lectiones, & privata industria, nomen suum & privilegia tuentur, atque, cuiusque studiorum generi inprimis addicti sint, Philosophiam, Philologiam, & Historiam, prout cujusque scopo conveniunt, excolunt: qui studia omnino negligunt, e Studiosorum numero excluduntur.

VIII. Exercitiis Disputationum & Declamationum creberrime adsunt, & privatim de materiis utilibus inter se conferunt, utque ad exercendum stylum sibi interdum liceat orationes publice recitare, quas aut Decanus Facultatis Philosophicæ, aut Professor Eloquentiæ inspiciat & corrigat, ab alterutro eorum impetrant.

IX. Hospitibus suis, quorum utuntur domiciliis, habitationibus, convivio, & aliis commoditatibus, non ægre faciunt, nec tranquillitatem domesticam, apertis nocturno tempore ædibus, comessationibus, & aliis rebus quietem turbantibus, infestant, sed memores legum hospitii, se honeste gerunt, & animi grati significationem præ se ferunt, & re ipsa ostendunt.

X. Nemo pacem publicam privatamve tumultuando, clamoribus seditiosis, & factionibus concitandis (quibus molestia bonis & legum observatoribus creatur) turbato, nec auctores turbarum quibuscunque modis, vel verbis vel factis, juvato. Sive interdiu sive noctu vagantes in plateis & tumultum concitantes ad pœnam carceris aut gravioris multæ vocantur.

XI. Qui in publicas privatasque ædes, sive diurno sive nocturno tempore, impetum fecerint, easque tumultu ac lapidatione disturbaverint, publice relegantur. Graviori pœna, pro modo admisi statuenda, Illustris Senatus Norimbergensis arbitrio reservata.

XII. Ab injuriis verbalibus & realibus, earundemque vindicta, quæ Magistratui legitimo unice competit, atque ab omnibus duellis aliisque certaminibus sanguinolentis, penitus abstinento.

XIII. Qui gestibus aut verbis contumeliosis, aut libellis famosis, alterum laceraverit, non solum ad Palinodiam & Deprecationem compellitur, sed etiam per xiv. dies carceris pœna mulctatur.

XIV. In-

XIV. Injuria atrocior, nominatim alapa, post deprecationem, relegatione privata; comminatio baculo vel scutica facta, post deprecationem, publica relegatione; ipsa autem verbera armis hisce fordidis inflicta, sine ullo respectu ad prætendentem, quasi ad ultionem hanc irritatus ac lacesitus fuerit, diuturniore carcere in turri; aggressio autem nihil tale opinanti fuste aut gladio a tergo facta, ergastulo Norimbergensi atque relegatione cum infamia vindicantur.

XV. Quando plures inter se conspirantes aliquem violenter fuerint aggressi, singuli deprecantur, & post graviolem carceris pœnam publice relegantur.

XVI. Quicumque in his casibus palinodiam & deprecationem recusaverint, contumaciæ pœnam luunt, palinodia autem & deprecatio ipso jure pro factis habentur; illi autem, qui commilitoni, ob injuriam sibi illatam coram Magistratu legitime disceptanti, id exprobraverint, eumque idèo pro minus honesto inter se habere ausi fuerint, eandem pœnam, quam injuriæ autor meruit, subeunt.

XVII. Indictò duello, quamvis confictus ipse subsecutus non fuerit, provocans per quatuor menses ita carcere tenetur, ut per priorem mensem aqua solum & pane nutriatur, nec ab ullo ibidem visitetur, (quam graviolem carceris pœnam appellamus) deinde in perpetuum relegatur; provocatus autem, si non in tempore denunciati Reçtori factam provocationem, aut eam saltem dissimulet, per duas hebdomadas carceri includitur.

XVIII. Si qui vero ipso privato certamine arma conferuerint, infamia notati, deletisque ex tabulis Academicis ipsorum nominibus, ab hac aliisque fœderatis Academiis excluduntur, & pro qualitate circumstantiarum per annum tempus in ergastulo Norimbergensi detinebuntur. Si vero rei forte elapsi fuerint, aliæ rationes inibuntur, ut se honore atque existimatione multatos sentiant, & hujusmodi causa ad Magistratum cujusque patrium publica auctoritate deferretur, justaque facinoris vindicta exposcetur.

XIX. Sicubi in duello, quod DEVS avertat! cædes perpetrata fuerit, homicida sine omni respectu ac discrimine personarum, additis aliis infamiæ notis, capite plectetur; cæsus vero caninam habebit sepulturam. Quodsi homicida excesserit, eruperitque, eæ omnes pœnæ, quæ proxime antecedente lege elabentibus decretæ sunt, cumulatiùs tunc exigentur, & vel in absentem a carnifice infamiæ signa edentur.

XX. Qui-

XX. Quicumque operam & consilium conferunt, vel ad provocandum, vel ad amicum in arena juvandum, eandem, quam provocantes, pœnam, lege xvii. decretam luent. Quin nec ii, qui spectatores pugnae fuerunt, nec eam, quantum in se fuit, impediunt, aut in tempore denunciantur, a graviore carceris pœna, per octo dies, immunes erunt.

XXI. Cum aliquando accidat, ut ex composito, per pratextum subitanæ aggressionis, duella, seu singulares pugnae, dissimulentur; tunc utraque pars, nisi iurejurando se purgaverit, pœnam duello decertantibus lege xviii. determinatam dabit.

XXII. Si confiterit, utique absque compacto atque conditione aliquos, iræ impetu percitos, arma mutua conferuisse; nihilominus in auctores rixæ graviora exempla edentur, & ab iis, qui in moderamine inculpatae tutelæ modum exceßerint, gravior carceris pœna per quatuor hebdomadas repetetur. Quod si in hujusmodi concertatione ex subito iræ furore orta homicidium commissum, fuerit, quod DEVS averruncet! superstes etiam capitis periculum incurret.

XXIII. Non, nisi consentientibus parentibus & curatoribus, sub quorum sunt potestate, & quibus obsequium ac reverentiam debent, Studiosi matrimonia contrahunt; clandestina sponsalia, atque extraneæ copulationes, etiam majorennium, sine exceptione omnia irrita & nulla sunt. Ipsi autem hujusmodi contrahentes, & quicumque clandestinas desponsationes promovent, severe, ex antiquo Illustris Senatus Norimbergensis Decreto, puniuntur.

XXIV. Omnes vagas libidines & commixtiones in Legibus divinis prohibitas vitant, & ab eis toti abhorrento.

XXV. Cum ab alia pravitate, vitiorumque turpitudine, tum præsertim a mendacio atque furto, Studiosi immunes integrique sunt, nec quæpiam in mutuis, commodatis, aliisque contractibus, defraudant, vel quacunque impostura decipiunt.

XXVI. Res alienas, libros, vestes, aliaque, neque vi, neque dolo involant, (quod quandoque leviculi homines pro re ludicra habere solent) nec vel hortos vel agros depopulant, nec in piscinas vel fluvios ob capturam piscium temere irruunt, nec sine consensu Præfecti hujus oppidi ad aucupia & venationes in Altorfino territorio egrediuntur, multo minus in vicinas ditiones venandi causa excurrere audent.

XXVII. Æs

XXVII. *Æs alienum temere ne constanto, quicquid Professoribus, hospitiibus, typographis, opificibus, aliisque legitimo titulo debent, tempestive, & secundum mandata, debitorum causa peculiariter promulgata, persolvunto, nec supra modum suarum facultatum sumtus faciunto.*

XXVIII. *Ab intempestivis, immoderatis, sive nocturnis sive diurnis, maxime vero pœnalisticis computationibus, neque minus a conviviis, quæ vel accessus vel gratitudinis erga oppositos titulo institui consueverunt, omnino abstinento, neque ludis multum alex fraudisque continentibus, & tempus ac pecuniam consumentibus, indulgento.*

XXIX. *Qui rationibus & argumentis convicti, & legitimo iudicio ad pœnam aliquam sustinendam a Senatu Univerſitatis condemnati sunt, si parere recusent, perjuri & infames habentor.*

XXX. *Si quis ex arresto, quo, causa cognita, constrictus fuit, sine consensu Reſtoris discesserit, eandem pœnam infamiz & perjurii subito, atque Magistratui patriæ ipsius crimen æque ac pœna notificator.*

XXXI. *Studioſus, sive fuerit actor, sive reus, apud Reſtorem & Senatum Academicum solus & inermis; cui autem opera & consilio alieno utendum est, uno atque altero comite adscito, compareat, nec factionibus se munito.*

XXXII. *Bombardas majores minoresve, sive festo, sive quocunque alio die, sive nocturno, sive diurno tempore, explodere, ignes missiles ejaculari, accensis facibus, sine speciali concessione, per plateas obambulare, easdemque, vel potius reliquias ipsarum, acervatim comburere; ob incendii periculum, intra oppidum non audento, multo potius faces illico magna sollicitudine in plateis extingvunto.*

XXXIII. *In actibus congressibusque publicis, nuptiis & conviviis, modestiæ, temperantiæ, & honori reverentiæque erga hospites, studento; si non fuerint invitati, choreis se non ingerunto, atque in spectaculis publicis, loci aliorumque spectantium ratione habita, a fumo Tabaci aliisque indecoris commoditatibus abstinento.*

XXXIV. *In vestitu etiam decori Leges observanto, atque in primis tunicis prolixioribus commoditati privatæ in cubiculo destinatis (Schlaf-Röcke dictis) amicti, in publico non comparento.*

Qui

Qui intra oppidum ita vestitus per plateas, durante adhuc die (quem ad illud usque campanæ signum, quo dato portæ clauduntur, extensum volumus) incedet, quinque florenis; qui extra oppidum hoc amictu ambulare non dubitabit, decem florenis mulctator.

XXXV. Sine venia a Rectore impetrata ad computationes suas tubicines fidicinesque non accerfant, conducantque, neque iis comitati, sine indultu Rectoris, plateas & forum oppidi obeant: multo minus tympanis, cornibus veredariorum, lyris, utriculis, aliisque instrumentis musicis, rusticos magis, quam Studiosos decentibus, utantur.

XXXVI. Ab indecoris effusionibus in plateas abstinento, atque sciunto, damni hinc illati reparationem a transgressoribus legis hujus gravissime exactum iri.

XXXVII. Canes majores, a quibus hominibus animalibusque aliis multum imminet periculi, alere non audento.

XXXVIII. Si qui hyberno tempore per nives trahis vectantur, in aream Collegii (dum lectiones habentur) & templi (dum sacra peraguntur) ne introrumpunto.

XXXIX. Studiosorum famuli a Dominis suis ad Notarium Vniversitatis diriguntur, ibique in peculiarem librum inscribuntur.

P. P. D. XXXI, OCTOBR. MDCCXXIV.

FORMVLA IVRAMENTI STVDIOSORVM.

I.

EGO N. N. sancte juro , me Magnifico Domino Reſtori
hujus Vniuerſitatis , ceterisque ejusdem Dominis Profes-
ſoribus ac Legibus Academicis , obsequium & honorem debi-
tum præſtiturum.

II. Cum omnibus Vniuerſitatis membris oppidique,
civibus pacem culturum , a pennialiſimo ſub poena relegationis
abſenturum , & quæ ad ejus abolitionem ab **ILLVSTRI**
SENATV REIPVBLICAE NORIMBERGENSIS &
Magnifico DN. **RECTORE** atque **SENATV ACADE-**
MICO ſerio decreta ſunt , omni ſtudio obſervaturum , of-
fenſum & injuria affectum, eandem nec per me, nec per alium,
vindicatorum ; ſed jus meum apud eundem Magiſtrum Vni-
verſitatis perſecuturum.

III. Lectiones publicas auditorum.

IV. Vocatum per Pedellum ad Dn. Reſtorem & Sena-
tum Academicum , conſtituto tempore & loco compariturum,
veritatem pro ſcientia & conſcientia ſine partium ſtudio dictu-
rum , conſiſtumque de re aliqua , injuſte a me perpetrata,
pœnas indiſtas perſoluturum.

V. Vniuerſitatis hujus commoda pro virili procuratu-
rum , gratumque inprimis animum erga Fundatorem illius,
ILLVSTREM SENATVM NORIMBERGENSEM,
occasione præbita declaraturum.

VI. Denique inſcio Reſtore , & ſine conſenſu Credito-
rum meorum , quibus dare vel facere aliquid obligatus ero,
ex Vniuerſitate iſta non diſceſſurum , multoque minus
arreſto denunciato , abiturum, aut illud
violaturum.

Ita me **DEVS** adjuvet !

Gb 580

S

NT

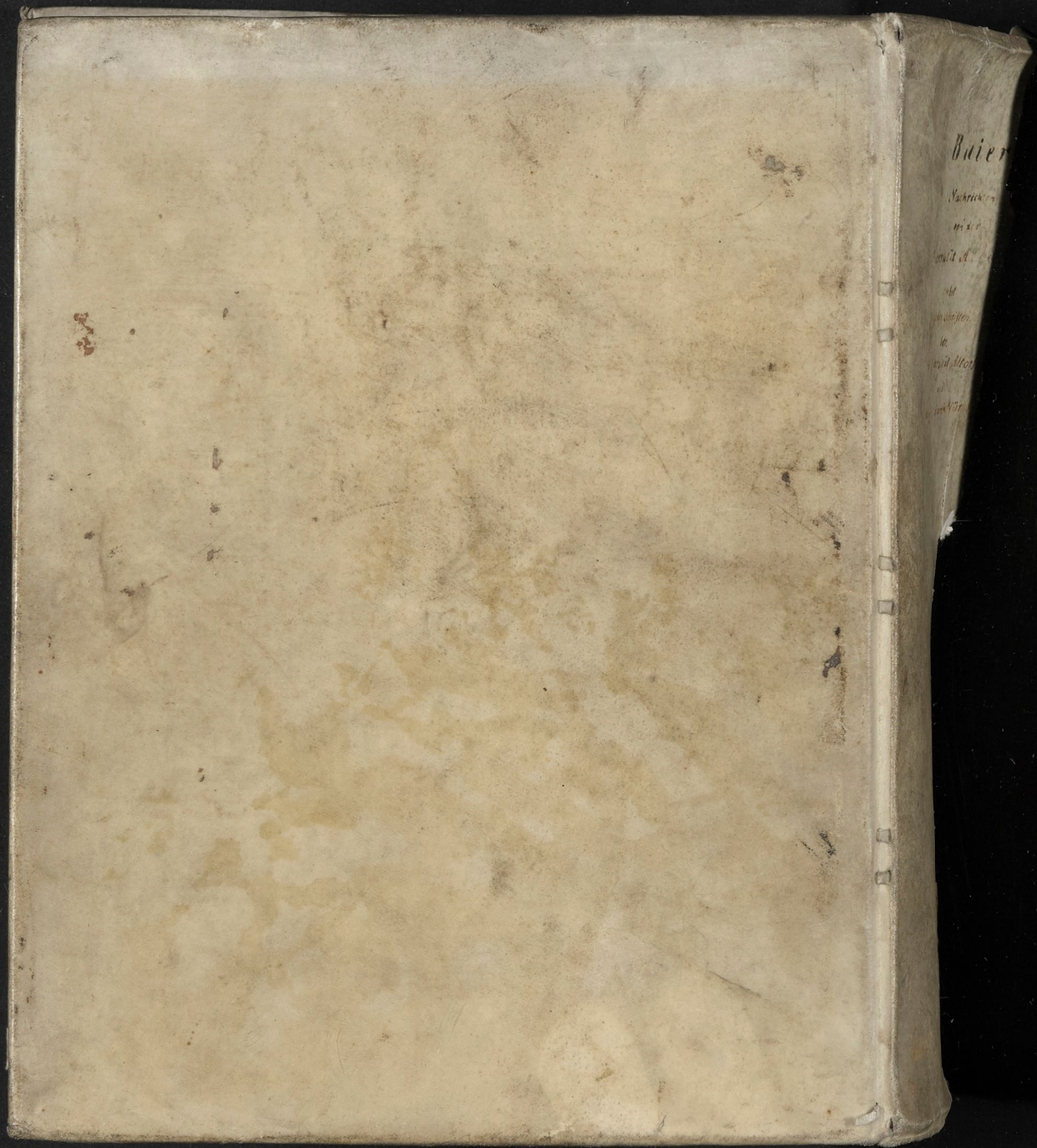
ULB Halle 3
008 589 925

VDMA
VD18

h. 5.

LEGES VNIVERSITATIS ALTORFINAE NORIMBERGENSIVM

QVIBVS
REGENS ADVENIENTES
SI
ANDO
TVR.

*sunt et
ovembri.*

